

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Consilier la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla.	45 lei
6 luni	20
3 luni	10
Străinătate: 50 lei pe an; 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—6
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Legea meseriilor.—Competența judiciară în anularea deciziunilor comisiunii de arbitri de d-l P. Vasilescu.

JURISPRUDENȚA:

Inalta Curte de casație, s. III: *Ministerul de finanțe cu L. Silberman*;
Tribunalul Ilfov, secția de Notariat: *Sofiți Rucoviză, contestație la poprire*;

0 îndreptare de d-l Anibal Teodorescu.

Legea meseriilor.—Competența judiciară în anularea deciziunilor comisiunii de arbitri

O trăsătură caracteristică a societăților tinere este simplitatea în viață. Când o societate este menită însă a îndeplini un rol în mersul spre mai bine al omenirii, cu cât înaintează în vârstă cu atât trebuințele ei se înmulțesc și deci și funcțiuni noi pentru a răspunde acestor nevoi se creează.

«Dela simplu la compus, dela omogen la eterogen», iată calea pe care Herbert Spencer a observat că o urmează în evoluția lor toate lucrurile, deci și societățile omenești.

Potrivit legii evoluțiunii, câtă vreme țara noastră eră pusă sub tutela unei puteri străine, agricultura, creșterea vitelor, câteva rudimente de industrie, satisfăceau pe deplin nevoile sociale; câștigând însă independența, intrând în viața civilizată a societăților înaintate, forme noi de viață se adăugară celor vechi. S'a mai întâmplat a se descoperi în urmă izvoare noi de bogăție în sânul pământului nostru.

Sau, legăturile mai strânse cu străinătatea, pildele vorbitoare ce le avem din contactul cu civilizația străină, dar mai ales punerea în valoare a bogățiilor solului nostru, fatalmente creea o industrie și deci o nouă categorie socială de indivizi: clasa meseriașilor, care puneă în discuția publică o nouă chestie: *chestia meseriilor*.

Fiind bu ordinea zilei această chestie, legiuitorul, în 1902, a voit să lămurască situația meseriașilor, mai ales că urme în acest sens pe cari putea să se ia erau deja făcute în Franța, Anglia, Germania, Austria. Voind să facă deci o lege de organizare a meseriilor, mai multe puncte au preocupat spiritul legiuitorului: a voit legiuitorul să creeze meserii stabile, garantându-le față de cele ambulante, a voit să pună condiții de capacitate și să înființeze corporațiuni, pentru ca fiecare meserie să-și poată apăra mai bine interesele. Pe lângă fiecare corporație legea de organizare a meseriilor a creat câte

un tribunal excepțional, compus dintr'o comisie de arbitri, cu atribuțiuni de jurisdicție contencioasă, încercând mai întâiu o împăcare între părți. Când ambele părți nu consimt prin act scris a se supune hotăririlor arbitrilor, această lege dă drept părților a se adresa «tribunalelor ordinare», spre a ataca aceste hotăriri.

Iată redacția art. 77 prin care s'a formulat această idee: «Dacă se va constată în modul arătat prin articolul precedent că părțile nu s'au putut împăca și dacă ele vor consimți prin act scris a se supune judecătii comisiunii de arbitri, renunțând la orice mijloc de a ataca hotărîrea ce se va pronunța, acea hotărîre va rămâne definitivă, irevocabilă și executorie. În orice alt caz hotărîrea deși definitivă și executorie, va putea fi anulată dacă partea nemulțumită va introduce în termen de 10 zile libere o acțiune la tribunalele ordinare. Trecând acest termen fără a introduce acțiunea, hotărîrea rămâne irevocabilă».

Formula în care legiuitorul a prins această idee nu-i tocmai fericită. Formulele juridice se aseamnă în privința clarității și precizunii cu definițiunile logice. O definiție bună cuprinde exact notele cari determină categoria din care noțiunea definitivă face parte. O definiție dacă cuprinde mai mult sau mai puțin decât trebuie este defectuoasă. Dacă cuprinde prea mult, definiția este prea largă, adică face să intre în sfera noțiunii definite și alte noțiuni străine de natură ei, dând naștere la confuziuni; dacă cuprinde mai puțin, definiția este prea restrânsă, excluzând din sfera noțiunii definite noțiunile de aceeaș natură, producând lacune.

Considerată din acest punct de vedere, formula judică din art. 77, prin care legiuitorul dă în competența «tribunalelor ordinare» anularea hotăririlor comisiunii de arbitri, este prea laconică. În adevăr, ce a înțeles legiuitorul prin expresia «tribunale ordinare»? Intră în această expresie și judecătorii de ocoale, sau numai tribunalele de județ? Instanțele judiciare oscilează în soluțiunea ce dau acestei chestii. Studiind următoarea speță, ne vom încerca să dovedim care a fost intenția legiuitorului când a redactat această formulă:

D-l Simeon Vasilescu, arhitect și antreprenor de lucrări, a fost obligat prin decizia No. 1/907 a comisiunii de arbitri de pe lângă corporația III-a a meseriilor în lemn din Galați la suma de lei 194 către lucrătorul Ioan Dimitriu ¹⁾. Păritul, conform art. 77 din legea de organizare a meseriilor, a intentat acțiune în anulare contra numitei deciziuni la Judecătoria Ocolului I-ii, care a

¹⁾ *Curierul Judiciar* No. 73 din 1909.

fost respinsă ca nesustenută. Face apel la tribunalul județului Covurlui, secția II-a. În apel intimatul ridică incidentul de neadmisibilitate a apelului, pe motiv că art. 77 prescriind că acțiunea de anulare a deciziunilor comisiei de arbitrii se adresează la «tribunalele ordinare» a înțeles tribunalele de județ, iar nu judecătoriile de ocol; deci d-l S. Vasilescu adresându-se cu acțiunea la judecătoria de ocol, nu la tribunalul de județ, apelul făcut contra cărții de judecată este neadmisibil.

Din partea apelantului s'a prezentat d-l avocat Grigore L. Trancu-Iași, autorul frumosului studiu «Aviațiunea în dreptul intern și dreptul internațional»²⁾, care într-o luminoasă și substanțială pledoarie, întemeiat pe o bogată doctrină și pe o jurisprudență nouă a Inaltei Curți de Casație susține, că în sfera noțiunii «tribunale ordinare» intră nu numai tribunalele de județ, dar și judecătoriile de ocol, pentru sumele cari intră în competența lor; deci apelul este admisibil.

Tribunalul, după divergență, admite incidentul respingând apelul ca inadmisibil. Motivele sunt următoarele:

I. Din economia legii de organizare a meseriilor reiese că legiuitorul a făcut o distincțiune între deosebitele instanțe orânduite a deslegă pricinile ce izvorăsc din aplicarea menționatei legi; comisunile de arbitrii au o competență, judecătoriile de ocolă judecă contravențiunile, iar tribunalele de județ au căderea de a judeca anularea deciziunilor comisiei de arbitrii;

II. Că judecătoriile de ocol nu intră în rândul instanțelor ordinare, cari au plenitudinea jurisdicției; judecătoria de ocol ca să poată judeca trebuie să i se prevadă competența în mod formal printr'un anume text de lege. În speță, legiuitorul când a voit să dea ceva în competența judecătoriei de ocol a spus-o formal la judecarea infracțiunilor; venind vorba însă de anularea hotărârilor comisiei de arbitrii, legiuitorul nu mai vorbește nimic de judecătoriile de ocol și se adresează tribunalelor ordinare, cari nu pot fi decât tribunalele de județ.

Distinsul magistrat și publicist, d-l președinte Corneliu Botez, făcând parte din completul tribunalului, a făcut opinie separată, sprijinindu-se pe aceste motive:

I. După înțelesul pe care doctrina îl atribuie expresiunii tribunal, în acest termen intră «atât tribunalele de primă instanță civile și comerciale, cum și Curțile de apel, cât și judecătoriile de ocolă și cari, spre deosebire de tribunalele de excepțiune, sunt prevăzute și organizate în mod permanent și mai înainte de legea publică»;

II. Că Constituția prescriind, în art. 104, că toate jurisdicțiile nu se formează decât în virtutea unei legi și că sub nici o denumire nu se pot crea tribunale extraordinare, urmează că toate celelalte jurisdicțiuni sunt ordinare, deci și judecătoriile de ocolă;

III. «Că, într'un înțeles mai restrâns în legislația noastră, prin tribunale ordinare se înțeleg tribunalele de primă instanță și judecătoriile de ocol, ca instanță de drept comun, în opunere cu unele tribunale speciale, cum sunt de pildă tribunalele militare»³⁾;

IV. Că, în speță, legiuitorul întrebându-l în art. 77 expresiunea tribunale ordinare a înțeles, prin opunere cu judecata comisunii de arbitrii, atât tribunalele de district, cât și pe judecătoriile de ocol, fiecare în marginile competenței lor organice; că deci, tribunalul de primă instanță nu poate judeca o pricină de rezortul judeului de ocol fără a ocolii ordinea jurisdicțiilor stator-

nicite atât prin legea de procedură civilă, cât și prin legea judecătoriilor de ocolă în temeiul cărora judecătoriile de ocol sunt tribunale ordinare și în drept a judeca o afacere până la 3000 lei în lipsa unei dispoziții formale în legea meseriilor prin care să i se restrângă o asemenea competență.

Pentru aceste motive, obiectul acțiunii fiind de 194 lei, judele de ocol a fost competent a judeca și deci d-l președinte Botez este de părere a se respinge incidentul de neadmisibilitate a apelului.

Studiind această speță, împărțășim în totul părerile d-lui președinte Corneliu Botez și d-lui avocat Grigore L. Trancu-Iași pentru următoarele motive:

Accepția cuvântului tribunal nu se ia în sens restrâns de tribunal de județ, ci în sensul larg de instanță judiciară. Ca pildă putem lua definiția lui Mourlon: «Un tribunal — zice numitul autor — este o autoritate constituită să împartă dreptate în numele șefului»⁴⁾ Statului.

La rândul ei definiția lui Mourlon este confirmată de autori prin denumirea pe care ei o dau instanțelor judecătorești. Fără deosebire de grad autorii denumesc prin cuvântul tribunal toate instanțele judiciare:

Toiclescu⁵⁾ de pildă, vorbind de organizarea judecătorească sub Regulamentul organic, numește tribunalele de comerț; judecătoriile ordinare de județ; Curțile de apel; judecătoriile de apel; tribunalele de județ; judecătoriile de județ.

Iar mai departe, vorbind despre organizarea judecătorească actuală, spune că judecătoriile de ocolă sunt tribunale civile și de simplă poliție⁶⁾.

Domnul Alexandresco numește judecătoriile comunale: tribunale rustice⁷⁾.

Mourlon numește judecătoriile de pace: tribunale de pace⁸⁾.

Bellot, prin art. 63 din legea asupra organizării justiției de pace din 50 Noemvrie 1842, a Cantonului din Geneva, numește judecătoriile de pace: tribunalele justiției de pace⁹⁾.

Curasson numește justiția de pace: tribunale de familie, sinonim cu magistratură părintească, cu magistratura domestică¹⁰⁾.

Dar dacă cuvântul tribunal, luat izolat, înseamnă instanță judiciară, considerat însă împreună cu calificativul său din expresia «tribunale ordinare», întrebunțată de legiuitor în art. 77 din legea de organizare a meseriilor, este adevărat că până la un punct ar însemna tribunal de județ, în opoziție cu judecătoria de ocol, care este tribunal de excepție. Această din urmă accepție o luăm în sensul cel mai restrâns, cel mai riguros: în limita legilor de organizare judecătorească, nu de tribunale de excepție create în afară de lege, cum se făcea înainte și în timpul revoluțiunii, abuz la care face aluzie și pe care-l interzice art. 103 din Constituția noastră și 59 din Constituția franceză; căci față de tribunalele excepționale, create în afară de lege, judecătoria de ocol intră în dreptul comun.

4) M. Fr. Mourlon: «Répétitions écrites sur le code de procédure civile». IV éme. éd., p. 3

5) Toiclescu: «Curs de procedură civilă» partea I-a, pagina 40 și urm.

6) Toiclescu op. cit., p. 96.

7) Alexandresco: «Droit ancien et modern de la Roumanie», p. 279—280.

8) Mourlon, op. cit., p. 96.

9) Bellot: «Loi sur la procédure civile du Canton de Genève», III-éme éd., p. 672.

10) Curasson: «Traité de la compétence des juges de paix», IV éd. t. I: Prefață, p. 12—13.

2) Curierul Judiciar No. 68 și 70 din 1909.

3) Art. 49 și 50 Codul just. milit. și 29 legea jandarm. rurale.

Distincția între tribunalele ordinare și excepționale o fac autorii și jurisprudența¹¹⁾. Nicăieri—intru cât știm—legea n'a făcut o asemenea distincție. Mai mult, distincția pe care vechea doctrină și jurisprudența o fac între tribunalele de județ, considerate ca tribunale ordinare și judecătoriile de ocol, considerate ca tribunale de excepție, distincție pe care autorii noui o repetă astăzi, are o rațiune istorică, trebuie socotită ca atare numai la început, când s'au creat judecătoriile de ocol. Dela origină și până astăzi însă starea economică, moravurile, evoluând, actualmente nu mai poți susține cu rigurozitate această distincție fără riscul a nu susține un non sens.

Se întâmplă cu instituțiile sociale ceea ce se întâmplă cu formarea noțiunilor în log ca minții omenești: într-un timp dat o anumită mentalitate, cu un anumit moral al societății, cutare cuvânt are un înțeles, îl reprezintă o certă valoare logică. În cursul vremii însă, paralel cu evoluția moralului și a mentalității sociale, vechiului cuvânt i se adaugă nuanțe noi de înțelesuri, astfel că pe măsură ce conținutul noțiunii reprezentată prin acel cuvânt se îmbogățește, pe aceeași măsură înțelesul cuvântului se schimbă; așa încât târziu, acela care ar face un studiu comparativ între vechiul și noul înțeles al cuvântului, ar vedea că ea reprezintă o nouă valoare logică.

Cu instituțiile sociale am spus că se petrece același lucru: sub impulsul unei nevoi o instanță judiciară se creează. La origină, față de instanțele existente, instanța nouă este excepțională. Dacă ea răspunde nevoiei pentru care a fost creată, se fixează în deprinderi. Cu cât obișnuința devine mai mare, cu atât caracterul de nouătate dispăre, ele stând în raport invers. Odată asimilată moravurilor, această instanță nu se mai poate zice că este de excepție. Intrată în obiceiurile tuturor, ea aparține acum dreptului comun.

Astfel, dacă la origină un istoric, constatând o realitate a însemnat, pentru memorie, că această instanță este excepțională, în cursul vremii un alt istoric, pentru motivul că un predecesor al său a caracterizat această instanță de excepțională, n'ar putea s'o caracterizeze și el ca atare fără a cădea în absurd. De ce?

Fiindcă mersul evolutiv, care schimbă tot ce există în natură, a schimbat și caracterul acestei instanțe, lată, dar, că ceea ce pentru cel dintâiu istoric eră un adevăr, pentru cel de al doilea nu mai este. În aceasta constă principiul relativității lucrurilor, principiu care călăuzește știința și filozofia modernă.

Să vedem acum aceste principii cum se aplică la speța de care ne ocupăm:

Incepem cu vechea jurisdicție franceză, fiindcă ea stă în legătură cu chestia ce ne preocupă. În vechiul drept francez justiția se împărțea în toată întinderea Franței în numele regelui, justiția emanând dela el¹²⁾. Față de considerația pe care o avea către biserică, regele și-a desmembrat-o parțial din puterea sa judiciară dând-o în atribuția preoților, formând astfel tribunalele ecleziastice.

Tot ca o concesie a regelui eră și jurisdicția exercitată de seniori pe domeniile lor. În dreptul seniorial se înregistrează trei grade de jurisdicție: justiția înaltă, mijlocie și de jos, care avea în competența sa afacerile fără mare valoare, fără multă însemnătate.

Jurisdicția regală formă tribunalele ordinare, dreptul comun. Din motive de ordin financiar regele conceda, pe anumite sume de bani, particularilor dreptul de a împărți justiția. Aceste din urmă jurisdicții formau tribunalele extraordinare.

În vremea din urmă ele deveniseră atât de multe, procedura lor așa de complicată și plină de curse, încât confuzia și abuzul desnădăduia lumea. Legile revoluționii puseră capăt acestor nemulțumiri, înlocuind vechea justiție cu alta nouă. Funcțiunea tribunalelor ordinare o îndeplinea acum tribunalele de arondisment, corespunzătoare tribunalelor noastre de județ, cari la început îndeplineau și rolul Curților de apel, iar pe aceea tribunalele extraordinare, tribunalele de comerț și judecătoriile de pace.

Cu privire la origina și evoluția judecătoriei de ocol putem spune că ea este jurisdicție populară. Judecătorie de ocol a fost creată din nevoia de a da dreptate în afacerile mici de contravenție, cari nu merita cheltuieli de deplasare și pierdere de vreme, în procese civile de mică însemnătate, cu alte cuvinte în chestii mai mult de fapt decât de drept, în chestii cari reclamă urgența.

Acest oficiu se îndeplinea de oameni cunoscători ai moravurilor populare, de oameni cari, prin contactul ce aveau cu poporul, cunoșteau bine chestiile locale, puteau exercita cu izbândă rolul de împăciuitoari între părți.

Lată ce spune Garsonnet în privința acestei instituții: «Judecătoriile de pace au fost create să judece micile afaceri, să împace în altele, să îndeplinească anumite funcțiuni administrative, să exercite cu alte cuvinte pur și simplu cu puține cheltuieli atribuțiunile cari convin unui magistrat ușor de venit în contact cu el, care judecă repede, apropiat de impiricnați și cunoscut personal de el¹³⁾».

Carré et Foucher spun de asemenea următoarele: «Judecătoriile de pace, mai mult fructul ideilor vagi de perfecționare decât fructul unei filozofii sistematice, mai mult amici ai umanității decât scrutatori exacti ai caracterului omenes și drepti apreciatori ai moravurilor noastre, au nădăduit să poată îndeplini, fiind stabiliți și menținuți cu oarecare restricții, să previe procesele printr-o încercare de împăciuire¹⁴⁾».

Și mai departe: «Justiția de pace este esențialmente populară, pentru că se exercită asupra unei mulțimi de mici interese și până în sânul familiei, ea trebuie să fie înconjurată de toată încrederea cetățenilor¹⁵⁾».

Iar tribunal Faure descrie astfel pe judecătorul de pace: «Inchipuți-vă un magistrat, care nu se gândește, care nu există decât pentru concetățeni. M.norii, absenții, interzișii, sunt cu deosebire obiectul îngrijirilor sale. El este un părinte în mijlocul copiilor săi. Spune un cuvânt și nedreptatea se repară, neintelegerile se sting, plângerile încetează, stornicia sa grije asigură fericirea tuturor. Lată judecătorul de pace¹⁶⁾».

Creată la 16—24 August 1790, justiția de pace încă dela origină avea adânci rădăcini în moravurile poporului francez, fiind corespunzătoare cu justiția de jos din dreptul seniorial. unii autori punând-o chiar în legătură cu Chateles de Paris în 1302 și cu edictul din 1760¹⁷⁾.

Principiile pe cari s'a întemeiat la origină judecătorie de pace sunt de drept natural, își au izvorul în firea omenească, de oarecă încă din secolele trecute o găsim

¹¹⁾ Dall'oz: „Repertoire de legislation”. t. 34, p. 1509; E Garsonnet: „Traité théorique et pratique de procédure”, t. I-ère, II éd. No. 38, p. 76.

¹²⁾ Carré & Foucher: „Traité des lois de l'organisation judiciaire”, t. I-er, p. 77 și urm.

¹³⁾ Garsonnet. op. cit., No. 46, p. 93 și urm.

¹⁴⁾ Carré et Foucher, op. cit., t. I, p. 107.

¹⁵⁾ Carré et Foucher, op. cit. T. 6, p. 16.

¹⁶⁾ Citat de Garsonnet, op. cit., No. 46, p. 94.

¹⁷⁾ Garsonnet op. cit., p. 93.

intemeiată în mai multe țări. De pildă, corespunzător judecătorului de pace din Franța, se află în secolul al XVIII-lea judecătorul de pace în Olanda¹⁸⁾. Cu atribuțiunile mai mult de ordin administrativ decât juridic, un asemenea judecător se găsește și în Anglia¹⁹⁾. Influența legislațiunii franceze a încercat-o și legislațiunea Cantonului din Geneva și în special procedura sa civilă. Astfel că devenind independentă, la 1815 voind a reveni la edictele sale, la legislația sa națională, n'a putut să se emancipeze complet de influența franceză, care intrase adânc în moravuri²⁰⁾. În legislația noastră veche, similar cu judecătul de ocol de astăzi, ar fi bănișorii și vorniceii din veacul al XVIII-lea, cari judecau afacerile de mică însemnătate²¹⁾.

Având legături atât de strânse cu trecutul, instituția judecătoriei de pace n'a înșelat speranțele, ci a răspuns perfect ideei pentru care a fost creată, intrând în obiceiuri. Dovezi ne-o dă faptul că pretutindeni unde există instituțiunea a fost creată, competența ei s'a mărit, s'a întins, și în unele țări, până la o anumită sumă, a devenit generală. De pildă, o tendință de a mări și întinde competența judecătoriei de pace se vede în legile de organizare a justiției de pace din Cantonul din Geneva²²⁾, Italia a mărit competența judecătoriei de pace până la 500 lei²³⁾, Belgia a mărit și generalizat competența judecătoriei de pace în materie mobilă și imobiliară în ultima instanță până la 100 lei, iar în primă instanță până la 300 lei²⁴⁾. Curentul de astăzi din Franța este pornit a mări cât mai mult competența judecătorului de pace, reducându-se numărul tribunalelor²⁵⁾.

În sfârșit, ca ultimă pildă pentru mărirea, întinderea și generalizarea competenței judecătorilor de ocol, putem lua legea judecătorilor noastre de ocol din 1908.

Tendința legilor de organizare judecătorească de a mări tot mai mult competența judecătorilor de pace, curentul pornit în favoarea acestei instituțiuni a determinat pe regretatul Tocilescu să susțină că deosebirea între tribunalele de județ, socotite ca instanțe ordinare, și judecătorile de pace considerate ca instanțe extraordinare tinde să dispară²⁶⁾.

Sunt autori cari merg și mai departe cu afirmațiunea. Loeré, de pildă, întemeiat pe discuția ce a avut loc în Corpurile Legiuitoare la votarea codului de procedură franceză, susține că judecătorile de pace sunt de aceeași natură ca și tribunalele de județ²⁷⁾.

Același lucru reiese și din deosebirea pe care Mourlon o face între judecătorile de pace și tribunalele de județ: deosebirea între judecătorile de pace și tribunalele de județ — spune numitul autor — este că cea dintâiu judecă toate afacerile ușoare sau de mică valoare, pe când tribunalele judecă toate afacerile cari n'au fost atribuite tribunalelor speciale²⁸⁾. Sau, din toate acestea rezultă că deosebirea este de valoare, nu de natură.

Merlin susține că judecătoria de pace este, ca și tribunalul, instanță ordinară în cauzele cari nu exced suma de 100 lei²⁹⁾.

Garsonnet zice că judecătoria de pace are, în materie civilă, o competență ordinară și anume: în acțiunile mobiliare reale sau personale în primă instanță până la 300 lei, iar în ultimă instanță până la 200 lei³⁰⁾.

Și Curasson, că judecătorile de pace, în materie personală, sunt instanțe ordinare³¹⁾.

Când dar încă dela origină instituția judecătoriei de ocol avea puternice legături cu dreptul anterior; când în mersul său evolutiv competența s'a mărit, s'a lărgit și în anumite materii până la o anumită sumă s'a generalizat, adică s'a asimilat obiceiurilor, intrând în dreptul comun; când autori cu cea mai înaltă autoritate în doctrină fac în materie personală mobilă, din judecătoria de ocol instanță ordinară, legiuitorul n'a putut să se gândească întrebându-l în art. 77 expresiunea «tribunale ordinare», a face distincția istorică dintre tribunalele de județ și judecătorile de pace.

Făcând uz de această expresie, legiuitorul a întrebunțat-o în opoziție cu legea meseriilor, care eră o lege nouă și care creă, prin comisia de arbitrii, o instanță de excepție; iar nu în opoziție cu judecătorile de ocol, cari intrând în moravurile noastre, față de legea meseriilor, este o instanță ordinară.

Că aceasta a fost adevărata intenție a legiuitorului reiese din debaterile parlamentare cu prilejul votării legii de organizare a meseriilor. Este de luat aminte că la Camera art. 77 s'a votat fără discuție; la Senat însă, d-l Sachelarie, cerând oarecari deslușiri în privința acestui articol, autorul proiectului de lege, d-l B. Missir, i-a răspuns, întrebunțând cuvintele vagi: justiție, tribunal, dar fără a lăsa să se înțeleagă: că numai tribunalele de județ ar fi competente a judeca anularile deciziilor comisiunii de arbitrii, iar nici de cum judecătorile de ocol³²⁾.

Un motiv mai mult, că legiuitorul întrebunțat în art. 77 expresiunea «tribunale ordinare» s'a gândit în numai la tribunalele de județ, dar și la judecătorile de ocol, în marginile competenței lor, este următoarea redacție a art. 76 din legea de organizare a meseriilor: «Meseriașii nu se vor putea adresa la justiția ordinară pentru orice afacere care intră în competența comisiunii arbitrale până ce mai întâiu nu se vor fi prezentat înaintea acestei comisiuni spre a-i împăcă și până ce nu se va fi constatat printr-un proces-verbal încheiat de ea că s'a făcut această încercare și care a fost rezultatul».

Am văzut că în art. 77 legiuitorul întrebunțează expresia «tribunale ordinare», iar în art. 76 «justiție ordinară». Ambele expresii având aceeași însemnare, fiindcă tribunalul este sinonim cu instanță, cu justiție; urmează dar, că și în acest caz părțile nu se pot adresa decât tribunalelor de județ. Dar este rațional, este juridică această interpretare? În art. 77 este vorba cel puțin de anularea deciziunilor comisiunii de arbitrii; în art. 76 nu este vorba de nici o anulare, ci de situația părților când nu pot fi împăcate de comisia de arbitrii. Și în acest caz legea dănd drept părților a se adresa «justiției ordinare», de ce numai tribunalele de județ ar fi chemate să judece aceste diferende când suma ce formează obiectul litigiului intră în competența judecătoriei de ocol? Când cele două părți litigante nu voesc să se împăce și nu consimt să fie judecate de comisia de arbitrii, situația lor nu este oare ca a tuturor impriținaților din dreptul comun? De ce atunci unii să fie judecați numai de tribunalele de județ, iar ceilalți și de judecătoria

¹⁸⁾ Garsonnet op. și loco cit.

¹⁹⁾ Carré et Foucher op. cit. t. 6, p. 4.

²⁰⁾ Bellot. op. cit. Introducere.

²¹⁾ Tocilescu op. cit., partea I-a, p. 31 și urm.

²²⁾ Bellot op. cit., p. 679.

²³⁾ E. Waelbrock: «La Compétence en matière contentieuse», p. 33.

²⁴⁾ E. Waelbrock, op. cit. p. 28.

²⁵⁾ Garsonnet op. cit., No. 46, p. 95.

²⁶⁾ Tocilescu op. cit., partea I-a, p. 8.

²⁷⁾ Loeré: «Esprit du code de procédure, t. I, p. 78-79 citat de Carré et Foucher, t. 6, p. 3 și urm.

²⁸⁾ Mourlon, op. cit., p. 4-5.

²⁹⁾ Merlin: „Repertoire”, citat de Curasson în op. cit., p. 295.

³⁰⁾ Garsonnet op. cit., No. 49, p. 97.

³¹⁾ Curasson, op. și loco cit.

³²⁾ *Monitorul Oficial* din 1902, „Debaterile parlamentare” dela Senat din 25 Februrie, p. 554-555.

și de tribunal, după cum pricina intră în competența uneia din aceste instanțe?

O obiecție însă serioasă se ridică printr'un considerant al tribunalului, anume: că legiuitorul a făcut deosebite distincțiuni în privința aplicabilității legii meseriilor: în competența comisiunii de arbitrii a dat unele cazuri, în competența tribunalelor de județ anularea deciziunilor comisiunii de arbitrii, iar când legiuitorul a voit să dea în competența judecătorului de ocol să judece ceva, a prevăzut aceasta în chip formal, cum de pildă în art. 87, care vorbește de contravențiunile la legea meseriilor.

Această obiecție are numai o aparență de temeinicie; ea cade la cea mai ușoară analiză a faptelor. Într'adevăr, să fi voit oare legiuitorul să facă această distincție? Dar această distincție ar fi nerațională, nejuridică. De ce să fi voit legiuitorul să dea în competența judecătorului de pace afacerile penale, iar afacerile civile, chiar acele de mică însemnătate, să le dea în competența tribunalelor de județ, când se știe de toată lumea că afacerile în cari este vorba de onoarea, de libertatea, de moralitatea cetățenilor, sunt mai importante decât micile afaceri pecuniare? Într'o societate, în care miele diferende bănești ar fi mai presus decât starea de libertate, decât chestiile intime de ordin sufletesc, în acea societate simțul moral este tocit. Dovadă că afacerile penale au întâietate asupra celor civile, ne-o dă noua lege de organizare a tribunalelor de județ: în acțiunile civile directe judecă un singur judecător, iar în cele penale judecă doi.

Legiuitorul n'a voit să facă nici o distincție. Tot ce se poate spune în această chestie este că în art. 87 legiuitorul a fost mai precis, iar în art. 77 i-a lipsit precizunea.

Iată dar câtă dreptate avea Inalta Curte de Casație, când, prin decizia No. 2243 908, a revenit asupra deciziunii 1376,906, articulând că «prin tribunale ordinare nu se înțeleg numai tribunalele de județ, ci și judecătorii de ocoale, având a judeca unele sau altele, după competență»³³.

În urma celor dezvoltate mai sus, conchidem că tribunalul de Covurlui a dat o greșită interpretare art. 77 din legea de organizare a meseriilor, întemeindu-se pe forma gramaticală a textului de lege, cu vechiul ei sens istoric. Evoluția moravurilor, adică obișnuința indivizilor cu instituția judecătorii de ocol, evoluția economică, adică schimbarea valorii banului, creșterea bunurilor mobiliare și a valorii averii imobiliare, care a adus ca urmare mărirea și întinderea competenței judecătorilor de ocol, a schimbat înțelesul noțiunii reprezentată prin expresia «tribunal ordinar», intrând în sfera ei nu numai tribunalele de județ, dar și judecătorii de ocol.

P. Vasilescu

Ploiești, 11 Ianuarie 1910.

Licentiat în filozofie,
doctor în drept din Paris, avocat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 2 Noembrie 1909

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Ministerul de finanțe cu L. Silberman

Băuturi spirtoase.—Debitanți cari au obținut brevetul de licență în conformitate cu legile anterioare.—Dacă li se pot ridica acest brevet pe motiv că o nouă lege a creat incapacități de a dobândi brevetul, cari nu

erau prevăzute în legile vechi.—Principiul neretroactivității legilor.—(Art. 3 din legea licențelor din 1908).

Debitanților de băuturi spirtoase cari aveau dobândit brevetul sub imperiul legilor anterioare și în conformitate cu dispozițiunile acelor legi, nu li se poate ridica acest drept, pe motiv că noua lege a licențelor din 1908 a creat noi cauze de incapacitate de a dobândi brevetul, pentru cei ce au suferit condamnări pentru anumite delictive enumerate la art. 3.

Prin urmare, legea din 1908 neputând fi aplicabilă decât la brevetele ce se vor acorda în viitor, ministerul de finanțe nu poate retrage un brevet obținut în mod legal, căci prin aceasta se violează principiul neretroactivității legilor, principiu care este aplicabil chiar când e vorba de o lege de ordine publică.

Deciziunea 300. — Respins recursul făcut de Ministerul de finanțe, contra deciziunii Curții de apel din București, dată în proces cu L. Silberman.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați Ulvianu și Otulescu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d-l avocat Pantazi, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și greșită interpretare a art. 1 din Codul civil și art. 3 și 6 din Legea licențelor.

«Curtea, prin deciziunea atacată cu recurs, constată, în fapt, că Leon Silberman a suferit o condamnățiune corecțională pentru delictul de fals; cu toate acestea apreciază și găsește că Ministerul de finanțe a comis un act ilegal, atunci când a ridicat intimatului brevetul de licență, în conformitate cu art. 3 și 6 din legea licențelor. Curtea de fond motivează deciziunea sa pe considerațiunea că Silberman exercitând acest comerț, înaintea promulgării legii licențelor din Martie 1908, în puterea unui brevet dobândit conform legii vechi a licențelor, exercițiul dreptului de a vinde băuturi spirtoase îi constituie un drept câștigat și pe care-l poate opune dispozițiunilor legii celei noi.

«Curtea, judecând astfel, interpretează eronat dispozițiunile legii și face o greșită aplicațiune a principiilor neretroactivității legilor. Într'adevăr, instanța de fond nu ia în considerațiune caracterul legii licențelor și în special dispozițiunile art. 3, cari sunt de ordine publică și din acest punct de vedere nu se poate concepe drept câștigat.

«Pe de altă parte, sus nici un cuvânt nu se poate susține că în speța ar fi un drept câștigat, intru cât dreptul de a vinde al d-lui Silberman s'a exercitat în mod ilegal. De altminterlea circulara Ministerului de finanțe, pe care Curtea motivează decizia sa, pe lângă că nu întemeiază intru nimic soluța dată de Curte, dar nici nu este privitoare la speța procesului.

«Așa fiind, Curtea în modul cum a judecat a comis un exces de putere și a interpretat greșit sus zisele texte de lege».

Având în vedere că procesul ce s'a desfășurat înaintea instanțelor de fond are de obiect acțiunea în daune, întentată de intimatul în recurs L. Silberman contra Ministerului de finanțe, pentru că i-a retras brevetul de licență ce avea, pe motiv că după noua lege a licențelor din 1908 nu pot dobândi brevetul cei condamnați pentru delictul de fals;

Că Curtea de apel, prin deciziua supusă recursului, admițând în parte reclamația, a obligat pe Ministerul de finanțe să plătească lui Silberman suma de cinci

³³ Curierul Judiciar No. 65/906 și *Buletinul* Curții de casație, partea 11 a 1908, p. 1648.

mii lei cu titlu de daune, constatând că Silberman, deși fusese mai de mult condamnat pentru delictul de fals, însă legile anterioare, sub imperiul cărora dănsul a dobândit brevetul, nu prevedeau această cauză de incapacitate ce s'a creat prin actuala lege din 1908, așa că pe nedrept i s'a retras brevetul care era un drept dobândit al său;

Având în vedere că, în principiu, legile nu dispun decât pentru viitor și nu pot avea efect retroactiv de cât numai atunci când legiuitorul a voit anume să le atribuie acest efect;

Că acest principiu este adevărat chiar când ar fi vorba de o lege de o adevărată ordine publică;

Considerând că din nici o dispoziție a legii licențelor din 1908 și nici din întreaga economie a acestei legi, nu rezultă că intenția legiuitorului ar fi fost să dea efect retroactiv prescripțiilor art. 3, care prevede condițiunile pentru a putea dobândi pe viitor un brevet;

Că ministerul însuși, prin circularile sale, se vede că a înțeles legea în acest sens;

Că de aci rezultă că debitanților, cari aveau dobândit brevetul sub imperiul legilor anterioare și în conformitate cu dispozițiunile acelor legi, nu li se poate ridica acest drept, pe motiv că noua lege a licențelor din 1908 a creat noi cazuri de incapacitate de a dobândi brevetul, pentru cei ce au suferit condamnațiuni pentru anumite delicturi enumerate la art. 3;

Considerând că această lege din 1908, nefiind aplicabilă decât la brevetele ce se vor acorda în viitor, Ministerul de finanțe nu putea reține brevetul obținut în mod legal de Silberman, și, deci, cu drept cuvânt l-a cerut de apel a considerat pe minister în culpă și l-a obligat la daune-interese, constatând prejudețiunile ocazionate intimatului prin acest fapt nedrept al ministerului;

Că, dar, motivul de casare fiind neîntemeiat, el trebuie a fi respins;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența dela 3 Decembrie 1909

Președinția d-lui I IONESCU-DOLJ, judecător

Soții Racoviță, contestație la poprire

Sentința No. 278 *)

Autorizațiuni date de justiție soției dotale — Autorizațiune dată soției pentru a ipoteca un imobil dotal.— Dacă asemenea autorizațiuni pot întinde consecințele lor și asupra altei averi decât cea ipotecată.

Subrogațiune.—Subrogațiune de drept.—Când are loc asemenea subrogațiune.—(Art. 1108 din Codul civil).

1. Autorizațiunile date de justiție soției dotale pentru a ipoteca unul din imobilele sale dotale, sunt speciale în sensul că nu pot întinde consecințele lor decât asupra averii prevăzute în autorizație sau a operațiunilor ce formează obiectul actului pentru care au fost date sau au intervenit acele autorizațiuni.

Că, conform acestui principiu, creditorii ipotecar, care nu s'a acoperit prin vânzarea imobilului dotal ce i-a fost ipotecat pe baza autorizațiunii speciale a tribunalului, va mai putea urmări și altă avere dotală a soților.

2. Subrogațiunea de drept conf. art. 1108, alin. 1 din Codul civil presupune coexistența ambelor datorii și nu are loc decât în folosul aceluia creditor care a plătit pe

un alt creditor anterior, dor a cărui creanță avea oarecare cauze de preferință, sau care chiar chirografar, dar care să fi pus în pericol creanța creditorului care a făcut plata.

Tribunalul,

Având în vedere că azi este a se judeca contestațiunea făcută de soții Colonel Racoviță, prin petițiunea înreg. la No. 31928/909, contra popririi făcută de d-l N. D. Fortunescu, în calitate de secuestru judiciar al succesiunii def. Ana G. Stoenescu, pe rețepisele Casei de depuneri No. 24579 și 29995/909, atât înaintea Casei de depuneri cât și în mâinile greferului Trib. Jud. Romaniți, pentru acoperirea unei creanțe a sus zisei succesiuni în valoare de 12500 lei;

Având în vedere că din discușiunile orale, actele din dosar și concluziunile scrise depuse de părți se constată în fapt următoarele: Elena Racoviță, la trecerea sa în căsătorie cu Colonelul Racoviță, și-a constituit doi căsuți imobile: a) o casă de locuit în Craiova, str. Copertari, și b) moșia Crângurile din județul Romaniți;

În timpul căsătoriei soții Racoviță, cari aveau, prin actul dotal dreptul de a înstrăina imobilul din Craiova, au obținut autorizația justiției pentru a contracta un împrumut ipotecar de 25000 lei asupra acestui imobil, aceasta în scop de a plăti datorii chirografare ale soției anterioare căsătoriei, către frații Eschenasy, împrumut care s'a făcut la defuncta Ana Stoenescu;

În 1903, soții Racoviță neplătind, actul de ipotecă a fost pus în executare și imobilul dotal a fost scos în vânzare, când s'a adjudecat chiar asupra creditoarei urmăritoare cu suma de 20000 lei, așa că creditoara urmăritoare nu a fost acoperită în totul prin vânzarea imobilului și a rămas încă un rest de 5000 lei, rest care împreună cu dobânzile de 11% se susține că se urcă azi la 12000 lei;

În acest timp soții Racoviță au vândut și celălalt imobil, adică moșia Crângurile și parte din prețul rezultat din această vânzare, și anume: o sumă de 17000 lei se află depozitată la Casa de depuneri sub rețepisele No. 24579 și 29995/909;

Pe aceste rețepise s'a făcut poprire de către N. Fortunescu în calitate de secuestru judiciar al averii def. Ana Stoenescu pentru acoperirea restului de 12'000 lei din creanța ipotecară de 25000 lei;

În contra acestei popririi s'a făcut contestațiunea de față de către soții Racoviță pentru următoarele motive:

1. Că poprirea e rău făcută, de oarece sunele din rețepisele poprite provin din vânzarea unui alt imobil dotal al d-nei Racoviță, care nu a fost prevăzut în autorizațiunea tribunalului și care nu a fost niciodată gajul defunctei creditoare Ana Stoenescu.

2. Că secuestrul judiciar N. Fortunescu se servește în această urmărire nu de titlul original, actul de ipotecă, ci de o copie de pe titlu, ceace nu e suficient.

3. Că averea dotală a soției nu poate fi urmărită în detrimentul soțului înzestrat de preținșii creditorii ai femeiei, averea dotală fiind destinată a servi sarcinile căsătoriei și neputând a fi atacată de creditorii ce nu au un drept real asupra ei;

4. Că venitul averii dotale a soților fiind de peste 22 mii lei nu se poate urmări fondul dotal pentru o datorie inferioară acestui rest. (Vezi aceste motive în cererea de contestație);

Având în vedere că creditorul popritor, Fortunescu, susține că poprirea este bine făcută, că din momentul ce împrumutul făcut de soții Racoviță a fost făcut cu autorizația justiției, apoi toată averea dotală poate fi urmărită pentru plata acelei datorii; că în tot cazul împrumutul de 25000 lei fiind făcut pentru a plăti un creditor anterior căsătoriei, creanța def. Ana Stoenescu se găsește subrogată de drept conform art. 1108 din Codul civil în drepturile creanței anterioare; ori, acea

*) Această sentință a fost confirmată de Curtea de apel, secția III, prin deciziunea No. 14/910. (Dos. 1002/909).

creanță fiind anterioară căsătoriei, e necontestat că averea dotală poate fi urmărită pentru plata ei;

Că, în cece privește titlul în baza căruia face urmărirea, este în adevăr o copie, titlul original fiind pierdut, dar că acea copie a fost obținută conform art. 1188 din Codul civil și face dovadă în justiție;

Că, în fine, soții Racovitză nu mai au azi altă avere, ambele imobile fiind vândute și prin diferite autorizațiuni au cheltuit și prețul obținut din vânzarea celui de al doilea imobil;

Având în vedere că, față cu cele susținute, prima chestiune ce se pune pentru tribunal e aceea de a se ști dacă creanța defunctei Ana Stoenescu este o creanță anterioară căsătoriei prin aceea că ar fi fost subrogată de drept — după cum se susține — conform art. 1188 din Codul civil, creanței fraților Eschenasy, cari au fost plătiți din suma împrumutată, sau din contră este o creanță contractată în timpul căsătoriei, știut fiind că situațiunea creditorilor față de averea dotală e cu totul diferită, după cum sunt: înainte sau după căsătorie;

Având în vedere că din actele prezentate de părți, și anume: din actul de ipotecă cu data de 8 Februarie 1901, din petițiunea adresată primului președinte al Trib. Dolj, secția I, înregistr. la No. 5631/900, semnată de soții Racovitză, cât și din jurnalul de autorizare cu No. 7897/900, se vede că împrumutul contractat de soții Racovitză a fost făcut pentru a plăti o datorie anterioară căsătoriei către frații Eschenasy;

Având în vedere că tot din aceste acte, și anume: din petițiunea cu care s'a cerut autorizațiunea, cât și din actul de ipotecă, se vede că datoria către frații Eschenasy era o datorie chirografară ce decurgea dintr'o sentință judecătorească (No. 35/900, Trib. Dolj, secția comercială);

Având în vedere că în aceste împrejurări nu se poate susține că creanța def. Ana Stoenescu ar fi fost de drept subrogată creanței anterioare a fraților Eschenasy, de oarece subrogarea de drept, conform art. 1108 alin. 1, din Codul civil, presupune coexistența ambelor datorii și nu are loc decât în folosul aceluia creditor care a plătit pe un alt creditor anterior, dar a cărui creanță avea oarecare cauze de preferință, sau care chiar chirografară, dar care să fi pus în pericol creanța creditorului care a făcut plata (Planiol, vol. II, No. 493 și urm.) ceea ce nu este în cazul nostru, aci nefiind decât o simplă novațiune de creditor, prin contractarea unei alte datorii și nu ar fi putut avea loc decât o subrogare convențională ceceae părțile nu au făcut.

Având în vedere că, așa fiind, creanța defunctei Stoenescu nu poate fi considerată decât ca o creanță contractată în timpul căsătoriei cu autorizațiunea justiției și urmează a fi examinată sub acest raport;

Considerând că, în principiu, conform art. 1252 și 1253 din Codul civil imobilele dotale sunt inalienabile și numai prin excepțiune pot fi înstrăinate și chiar ipotocate, când actul de căsătorie prevede aceasta în mod expres, și chiar când nu ar prevedea încă ele pot fi înstrăinate, și prin analogie chiar ipotocate în cazurile menționate în art. de mai sus, însă în toate aceste cazuri cu autorizațiunea justiției.

Considerând că soții Racovitză, prin actul dotal, aveau dreptul de a înstrăina imobilul din Craiova, str. Copertari (art. 2 din contract), și pe baza acestui act au cerut și obținut autorizațiunea justiției, nu de a-l înstrăina, dar de a ipoteca acest imobil defunctei Ana Stoenescu pentru a putea plăti o creanță anterioară căsătoriei, autorizațiune pe care tribunalul a acordat-o prin jurnalul său No. 7897 din 17 Noemvrie 1900, tribunalul considerând că ipoteca ar fi mai avantajoasă pentru soții decât înstrăinarea față de venitul important pe care îl aveau și cu care ar fi putut foarte ușor să achite ipoteca și să le rămână imobilul.

Având în vedere că azi prin faptul creditorului urmăritor — care nu s'a acoperit din vânzarea imobilului ce i s'a dat în ipotecă — de a urmări și altă avere do-

tală a soților Racovitză, chestiunea ce se pune este însă de a se ști care este întinderea acestei autorizațiuni dată de justiție, dacă autorizațiunile sunt speciale în sensul că nu pot întinde consecințele lor decât asupra averii sau operațiunilor ce formează obiectul actului pentru care au intervenit, sau din contră o autorizațiune odată dată de justiție, de a contracta un împrumut, pentru unul din cazurile prevăzute de art. 125 din Codul civil, toată averea dotală a soților devine gajul creditorilor conform art. 1718 și 1719 din Codul civil;

Considerând că în regimul matrimonial dotal inalienabilitatea averii dotale este regula și că înstrăinările sau permisivunile de înstrăinare sau ipotecare nu sunt decât excepții, și excepțiile fiind de strictă interpretare, nu se poate da, din acest punct de vedere unei autorizațiuni o întindere mai mare decât ea cuprinde;

Considerând pe de altă parte, că doctrina și jurisprudența asimilând ipoteca cu înstrăinarea și încuviințând și ipotecarea când legea sau actul dotal prevăd numai înstrăinarea, au asimilat și consecințele lor, așa că și din acest punct de vedere nu se poate da autorizațiunii de a ipoteca o întindere mai mare decât unei autorizațiuni de a înstrăina, căci aceasta ar însemna a depăși limitele legii și actului dotal, și a atribui ipotecii consecințe mai grave decât înstrăinării însăși, — ceceae desigur că nu a fost în intențiunea tribunalului care a acordat autorizarea — părerea celor cari încuviințează și ipotecarea imobilului dotal în cazurile în cari legea sau actul dotal prevăd numai înstrăinarea, bazându-se tocmai pe principiul că *cine poate mai mult poate și mai puțin*, adică considerând ipoteca ca mai puțin gravă decât înstrăinarea — deși poate mai falaciosă — sau în tot cazul ca tot așa de gravă, dar nici într'un caz mai gravă, (Planiol, III, No. 1559; D. Alexandresco, t. VIII, pag. 263; Curtea de Galați, decizia No. 58/903, publicată în *Curierul Judiciar* No. 46/903, și Tribunalul Vlașca, sentința No. 351/902, publicată în *Curierul Judiciar* No. 74/902);

Considerând că acestea fiind adevăratele principii ce rezultă din economia textelor art. 1252 și 1253 din Codul civil nu se poate susține că autorizațiunea justiției acordată femeii dotale de a contracta un împrumut, ar avea ca consecință încetarea incapacității ei și că obligațiunea contractată se poate executa asupra întregii averi dotale, căci autorizațiunile fiind speciale, nu descoper de voalul inalienabilității decât acele porțiuni din dotă ce sunt în ele prevăzute, și dacă creditorul, care a contractat cu soții în urma unei astfel de autorizațiuni, a primit în ipotecă un imobil, prin a cărui vânzare silită nu s'a acoperit, el nu poate imputa această pierdere incapacității femeii sau inalienabilității dotei, ci propriei sale neglijențe și de a fi acordat în împrumut sume mai mari decât garanția reală ce i se oferea, în-tocmai ca și creditorul care deschide credit unei persoane insolubile sau de a cărei solvabilitate nu s'a preocupat (Planiol III, No. 1568 și Dalloz: Curtea de Nîmes, ch. II din 1 August 1891, vol. 1892 partea II, pag. 146; Guillouard II ed, tom. 4 No. 2006);

Că din toate aceste puncte de vedere, fără a mai discuta celelalte motive, contestațiunea soților Racovitză este fondată, și ca atare trebuie admisă, iar poprirea invalidată;

Având în vedere că în ceceae privește cererea de execuție provizorie, ea nu poate fi acordată, de oarece în speță nu poate fi nici un pericol în întârziere, căci pericol în întârziere în sensul articolului 129 din Procedura civilă ar fi numai când întreg venitul dotal sau o bună parte din el ar fi poprit, așa că soții să fie expuși la privațiuni sau a contracta datorii oneroase; ori soții Racovitză au afirmat prin apărătorii lor, după cum se poate vedea din contestațiune, că posedă un venit anual de 22000 lei, și urmărirea sumei de 17000, pentru timpul duratei procesului, nu reprezintă ca venit decât o infimă parte, a cărei poprire nu-i jenează nimic;

Având în vedere și cererea de cheltueli, pe cari tribunalul, apreciind, le fixează la suma de 100 lei.

Pentru aceste motive, tribunalul admite contestațiunea, etc.

(s) I Ionescu-Dolj

Grefier, (s) Argintoiuana

O INDREPTARE

În No. 6 al acestei reviste s'a publicat deciziunea Inaltei Curți de casație, s. III, No. 347 din 20 Novembrie 1909, dată în procesul de marcă de fabrică dintre firma Lecaron & Fils și H. Hussar, proces în care subsemnatul am susținut interesele casei franceze, intimată în recurs. În considerantele Inaltei Curți puse sub cel de al treilea motiv de casare citesc însă următoarele: «Având în vedere convențiunea diplomatică, încheiată cu Franța în anul 1895»;

«Considerând că, în baza acestei convențiuni, mărcile franceze sunt protejate contra uzurpațiunilor ce li s'ar face în România sub condițiunea facerii depozitului la tribunalul respectiv și întabularea mărcii la greafă, conform art. 5 din acea convențiune»;

«Considerând că depozitul în sensul legii fiind numai atributiv iar nu declarativ de proprietate...»

Ori, aci nu poate fi vorba decât de o vădită eroare de transcriere a deciziunii, căci depozitul mărcii de fabrică sau de comerț a fost în totdeauna, în sistemul legii noastre ca și în acela al legii franceze din 1857, după care legea noastră a fost copiată în mare parte, *declarativ de proprietate* iar nu atributiv. A fost, cu alte cuvinte, o condițiune indispensabilă ca cineva să poată reclama protecțiunea ce i-o acordă legea specială a mărcilor de fabrică, iar nici de cum o condițiune *sine qua non*, ca cineva să devină proprietarul mărcii.

Acest lucru, fără să fie spus în mod atât de categoric de legiuitorul nostru, reiese cu suficiență din art. 4, 6, 8, 28, 29 și 30 din lege. El însă rezultă în mod categoric din art. 5 al Convențiunii pentru protecțiunea proprietății mărcilor de fabrică sau de comerț, încheiată cu Franța la 31 Martie 1889, care zice: «Depozitul fiind declarativ iar nu atributiv de proprietate...». Și este ușor de văzut că în acest articol legiuitorul nu declară dreptul ci numai îl constată, adică nu fixează pentru viitor cari aveau să fie caracterele depozitului, ci se mărginește să arate cari erau aceste caractere în sistemul ambelor legi, română și franceză. Doctrina străină, când vorbește de legea noastră asupra mărcilor de fabrică, spune același lucru; și de asemeni și autorii români¹⁾ Tribunalele și Curțile noastre sunt unanime în constatarea acestui principiu pe care însăși Inalta Curte de casație l-a confirmat²⁾.

¹⁾ Maillard de Marafy: «Dictionnaire de la propriété industrielle», Paris, 1892, vol. 6. V^o Roumanie, pag. 357 și 364; E. Pouillet: *Traité des marques de Fabrique*, Paris, 1906, pag. 1047. C. G. Dessescu: *Curs de Drept Administrativ*, 1891, pag. 1196.

²⁾ Trib. Comercial Ilfov, No. 1249/891 confirmată de Curtea de apel București, s. III, No. 9/895; *Idem* No. 1932/902 confirmată de Curtea de apel București, s. II la 28 Maiu 1903; *Idem* No. 617/902 confirmată de Curtea de apel București, s. III, No. 13/903 și de Curtea de casațiune, s. II, No. 357/904; Cas. s. II, No. 21/893 publicată în *Dreptul*, No. 23/893.

Că suntem în fața unei inversiuni provenită dintr'o eroare de transcriere a deciziunii mai rezultă și din non sensul expresiunii pe care o întrebuințează Inalta Curte. Un depozit poate să fie numai declarativ și nu atributiv, iar niciodată numai atributiv și nu declarativ; cu alte cuvinte ceva poate fi numai mai puțin fără să fie în același timp și mai mult, dar nu poate fi numai mai mult fără să nu fie totdeauna și mai puțin.

Faptele înșule pe cari se bazează Inalta Curte, în considerantul său, ne lămuresc în totul că este vorba de o eroare materială, căci, în speță *imitatorul* era acela care depusese cel dintâiu marca, după care a depus-o apoi și proprietarul adevărat pentru ca să o poată revendica apoi pe baza legei mărcilor. Ori, dacă depozitul ar fi fost atributiv de proprietate, prin simpla depunere a mărcii de către imitator acesta ar fi devenit proprietarul legal al ei; și oricare altul, care ar fi depus-o mai târziu, nu ar mai fi fost primit în justiție să-și valorizeze drepturile sale.

A zice contrariul, ar fi însemnat răsturnarea din temelie a principiilor de drept în materie de marcă de fabrică, ar fi fost a se aduce o gravă turburare siguranței industriei și comerțului, ce se știu—și cu drept cuvânt—garantate de o jurisprudență constantă a tribunalului nostru suprem; și suntem convinși că Inalta Curte nu a avut intențiunea de a schimba soluția de care era legată prin faptul convențiunii cu Franța. În adevăr, art. 5 al acestei convențiuni punând principiul că depozitul este numai declarativ de proprietate, «orice discuțiune devine oșioasă, cum zice Curtea de apel din Galați, căci această convențiune fiind votată de ambele Camere este o lege care a interpretat în mod suveran reglementarea mărcilor și, astfel fiind, obligă tribunalele române»³⁾.

Chestiunea nici măcar discutabilă nu mai este.

Această îndreptare se impune pentru ca pomenita decizie să fie citită așa cum trebuie.

Anibal Teodorescu

³⁾ 22 Ianuarie 1891.

A apărut: Judecătorul de ocol ea ofițer de poliție judiciară (legea din 28 Decembrie 1907, pusă în aplicare la 1 Maiu 1908), de d-l *Iulian Teodorescu*, profesor de drept penal, procedura civilă și criminală pe lângă Facultatea de Drept din Iași, magistrat.

Tipărinte se un număr foarte restrâns de exemplare, amatorii îl vor comandă de urgență.

Prețul 3 lei. Depozit la *Curierul Judiciar*, care servește la cere orice cărți de drept, române și străine.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal direct la administrația ziarului «Curierul Judiciar» București, sau să plătească la prezentare numai în mâna înesatorilor: I. RIVEANU pentru provincie și I. ST. TUDOROIU pentru Capitală, în schimbul elitașelor ce vor emite din registrul cu matea, investite cu ștampila: CURIERUL JUDICIAR.